

Joachim Roman Bar

"Sacra Congregatio pro Causis Sanctorum : index ac status causarum Beatificationis Servorum Dei et Canonizationis Beatorum", Romae 1975 : [recenzja]

Collectanea Theologica 46/4, 219-220

1976

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

RECENZJE

Sacra Congregatio pro Causis Sanctorum, Index ac status causarum Beatificationis Servorum Dei et Canonizationis Beatorum, Romae 1975, s. XII + 402.

Dzieło obszerne, pięknie wydane, bogate źródło informacji dla zajmujących się hagiografią i sprawami procedury beatyfikacyjnej. Przygotował je pracownik Kongregacji d/s Świętych, Iwo Beaudoin OMI. Poza krótką przedmową arcybpa Józefa Casoria, sekretarza kongregacji, oraz wyjaśnieniami, książka zawiera wykaz spraw beatyfikacyjnych i kanonizacyjnych, którymi aktualnie zajmuje się kongregacja. Jest ich obecnie 1028, ułożonych wg alfabetu nazwisk, a częściowo i imion (Śludzy Boży bardziej znani wg imion zakonnych, błogosławieni oraz święci). Każda pozycja zawiera miejsca i daty urodzenia i zgonu, diecezję w której rozpoczął się proces kościelny, daty ważniejszych dekretów kongregacji odnoszących się do sprawy, tak że można zorientować się, w jakim stadium procesowym znajduje się dana sprawa. Zaznaczono również postulatora sprawy i archiwalną sygnaturę akt.

W wykazie zanotowano 33 spraw beatyfikacyjnych polskich, nad którymi pracuje kongregacja mniej lub więcej intensywnie. Jest to niewiele w stosunku do liczby spraw przedstawionych i popieranych przez inne kraje europejskie o starej kulturze katolickiej (Włochy, Francja, Hiszpania), ale nie jesteśmy zbyt w tyle, gdy popatrzymy na tę cyfrę z perspektywy Kościoła powszechnego. Niestety nasze sprawy w większości są dopiero w stadium początkowym i wymagają jeszcze długoletniej pracy, aby mogły być szczęśliwie zakończone. Były też najczęściej rozpoczynane dość długo po śmierci Sług Bożych, dlatego trudno było zebrać potrzebną dokumentację, co rzutuje na prace na obecnym etapie.

Dodatek pierwszy omawianego dzieła rejestruje 61 Sług Bożych, których procesy informacyjne zostały przeprowadzone i akta złożone w archiwum kongregacji, ale jeszcze nie zostały urzędowo otwarte, czyli w kongregacji nie rozpoczęła się praca nad treścią akt. Dodatek trzeci i czwarty zawiera nazwiska 281 Sług Bożych, których proces beatyfikacyjny rozpoczął się, często już kilka wieków temu, a obecnie jest w zawieszeniu z różnych przyczyn, czyli odłożony *ad acta*.

Dla historyków jest bardzo pożyteczny dodatek piąty, szósty i siódmy, gdzie są wyciczeni wszyscy błogosławieni i święci, których proces odbywał się w ramach Kongregacji Obrzędów, czyli od XVI wieku. Różne szczegóły zawarte w wykazie (daty beat. i kanon., gdzie drukowane brewe beatyf. czy bulla kanoniz. itp.) pozwolą uniknąć błędów nieraz powtarzanych w pracach naukowych.

Ostatnie trzy dodatki (8—10) zawierają wykaz osób zajętych w kongregacji w charakterze urzędników, konsultorów, postulatorów i adwokatów. Zwraca uwagę, że na 148 postulatorów, ok. 20 zgromadziło w swym ręku prawie 3/4 wszystkich spraw prowadzonych w kongregacji, co odbija się na powolnym przygotowywaniu materiałów dla kongregacji. Adwokatów jest tylko 15, co również wpływa na powolny tok spraw, a trzeba pamiętać, że poszczególne części dokumentacji procesowej, jak *summarius* procesów, różnego rodzaju informacje, odpowiedzi na wysunięte trudności itp. musi podpisać adwokat, oczywiście po zapoznaniu się ze sprawą. Z iloma sprawami w roku może adwokat zapoznać się sumiennie? Stąd ciężar sprawy przechodzi właściwie na postulatora. Ta praktyka powinna wpłynąć na zmianę przepisów w odnowionym kodeksie prawa kanonicznego.

Dokładny alfabetyczny indeks diecezji, imion i nazwisk uzupełnia dzieło, co bardzo korzystnie wpływa na możliwość szybkiego korzystania z niego.

o. Joachim Roman Bar OFMConv., Warszawa

Giuseppe M. BESUTTI OSM, *Bibliografia Mariana 1967—1972*, Roma 1974, Edizioni „Marianum”, s. XV*, 358.

Kolejny piąty tom¹ międzynarodowej bibliografii mariologicznej rejestruje literaturę za lata 1967—1972 i omawia ponad 5200 pozycji. Piśmiennictwo rozmieszczone jest w 24 głównych działach, które z kolei posiadają dalsze podziały.

A oto szczegółowe działy bibliografii: I. Bibliografie; czasopism, bibliografie retrospektywne, regionalne, biblioteki, przeglądy literatury (53 pozycji). II. Traktaty systematyczne; encyklopedie, prace poszczególnych autorów, prace o charakterze katechetycznym (63 pozycji). III. Magisterium Kościoła; Orzeczenia papieskie — ogólne pisma, teksty poszczególnych papieży, kongregacje rzymskie, sobory — różne sobory, Sobór Watykański I, Sobór Watykański II — akta przygotowawcze, akta synodalne, opracowania, Episkopaty, pisma poszczególnych episkopatów, poszczególni biskupi (361 pozycji). IV. Pismo Święte; ogólne zagadnienia, kwestie wstępne — introdukcje, Tradycja — ogólne zagadnienia, kwestie szczegółowe, Stary Testament — ogólne zagad., poszczególne Księgi — Genesis, Kronik, Izajasza, Jeremiasza, Ezechiela, Micheasza, Psalmów, Przysłów, Rut, Judyty. Nowy Testament — ogólne zagad., różne kwestie, Ewangelie, Ewangelie dziecięctwa, Ewangelia według Mateusza, Marka, Łukasza, Zwiastowanie, Nawiedzenie, Magnificat, Narodzenie, Oczyszczenie. Ewangelia według Jana — ogólne zagad. Prolog, Kana, Pod krzyżem. Listy św. Pawła. Apokalipsa (361 pozycji). V. Tradycja i historia mariologii: okres patrystyki, teksty, studia. Apokryfy — ogólne zagadn. Ewangelie apokryficzne. Protoewangelia Jakuba. Wniebowzięcie Maryi, różne inne zagadn. Apokalipsa apokryficzna. Okres średniowieczny, opracowania monograficzne, zbiory pism mariologicznych, cuda. Monografie mariologiczne w poszczególnych krajach: Afryka, Armenia, Kanada, Kościół bizantyjski, Kościół koptyjski, Kolumbia, Etiopia, Francja, RFN, Irlandia, Italia, Meksyk, Holandia, Polska (19 pozycji), Serbia, Hiszpania, Syria, Węgry, Rosja. Instytuty zakonne: augustianie, barnabici, benedyktyni, kameduli, karmelici, cystersi, klaretyni, krzyżacy, dominikanie, franciszkanie, marianie, salezjanie, studzy Maryi, różne inne męskie zakony, różne żeńskie kongregacje zakonne. Poszczególni autorzy m. in. Ignacy Antiocheński, Tertulian, Orygenes, Grzegorz Wielki, Piotr Aleksandryjski, Efrem, Augustyn, Alkuin, Piotr Lombard, Bernard z Clairvaux, Piotr Komestor, Franciszek z Asyżu, Tomasz z Akwinu, Bonawentura, Henryk z Gandawy,

¹ G. Besutti, *Bibliografia Mariana*, Roma T. 1: 1948—1950, wyd. 1950, s. 96; T. 2: 1950—1951, wyd. 1952 s. 160; T. 3: 1952—1957, wyd. 1958 s. XV, 356 T. 4: 1958—1966, wyd. 1966 s. XX, 505.